

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 6541
Ημερομ. Κατάθεσης: 5/9/2024



Αθήνα, 5 Σεπτεμβρίου 2024

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τους κ.κ. Υπουργούς

Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών

Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

Εσωτερικών

Θέμα: Οι κυβερνητικές επιλογές οδηγούν στην καταστροφή τη μυδοκαλλιέργεια και τους παραγωγούς του Θερμαϊκού κόλπου

Μετά από πέντε (5) χρόνια διακυβέρνησης της χώρας από τον κ. Μητσοτάκη, ένας παραγωγικός, οικονομικά εύρωστος, μη επιδοτούμενος και εξαγωγικός κλάδος (90% εξαγωγίμο προϊόν) της ελληνικής οικονομίας, η μυδοκαλλιέργεια, που συγκεντρώνεται κατά 80% στο Θερμαϊκό κόλπο, βρίσκεται σε απόλυτο αδιέξοδο. Αιτία οι κυβερνητικές επιλογές που δεν δίνουν απάντηση σε σοβαρά προβλήματα του κλάδου και ο επικοινωνιακός καιροσκοπισμός των στελεχών της.

Για τρίτη φορά μέσα σε μία πενταετία, μετά από την κρίση στην αγορά του προϊόντος λόγω της πανδημίας (2020) και από την καταστροφή της παραγωγής από την υπερθέρμανση λόγω της κλιματικής κρίσης (2021-2022), ο κλάδος βρίσκεται και πάλι αντιμέτωπος με κίνδυνο εξόντωσης, λόγω της αυξημένης θερμοκρασίας των υδάτων φέτος το καλοκαίρι, και πάλι λόγω της κλιματικής κρίσης. Για δεύτερη φορά επαναλαμβάνεται η καταστροφή της ετήσιας παραγωγής και του γόνου, της δυνατότητας δηλαδή παραγωγής μυδιών και κατά την επόμενη χρονιά (2025).

Κανείς λοιπόν δεν μπορεί να είναι αισιόδοξος για το μέλλον του κλάδου, όταν γνωρίζει την άρνηση της κυβέρνησης να αντιμετωπίσει τα προβλήματα των μυδοκαλλιεργητών τα τελευταία χρόνια, όπου το μόνο που κατάφερε είναι η προσθήκη προβλημάτων και η αμφισβήτηση της επιβίωσής τους.

Έτσι η ένταξη του κλάδου στον ΕΛΓΑ για αποζημίωση των απωλειών εισοδήματος του 2020, ρυθμίστηκε με νομοθετική ρύθμιση (ν.4797) τον Απρίλιο του 2021 αλλά με λάθος ΚΥΑ και χωρίς το Υπουργείο Οικονομικών

να προτίθεται να αναγνωρίσει την υπερθέρμανση των θαλασσίων υδάτων λόγω καύσωνα ως φυσική καταστροφή και αιτία αποζημίωσης.

Αποτέλεσμα των κυβερνητικών επιλογών είναι επί τρία χρόνια οι μυδοκαλλιεργητές να παραμένουν με ελάχιστο εισόδημα (χωρίς δική τους ευθύνη), να εξαγοραστούν τουλάχιστον 10 μικροί παραγωγοί από μεγάλες επιχειρήσεις και να εγκαταλειφθούν στο συρτάρι τα εργαλεία στρατηγικού σχεδιασμού, όπως η θέσπιση της Περιοχής Οργανωμένης Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειών (ΠΟΑΥ) του Θερμαϊκού που ξεκίνησε επί κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ, η οποία θα ενίσχυε την υγιή επιχειρηματικότητα και θα έδινε ανάσα πνοής στη περιοχή.

Πέρα από κάποια αποζημίωση, όπως αυτή που δόθηκε πριν από τις εθνικές εκλογές του 2023, δεν είναι γνωστό το τι προτίθεται να κάνει το Υπουργείο Οικονομικών και αν θα συμπεριληφθούν οι παρατεταμένες υψηλές θερμοκρασίες και ο καύσωνας στους όρους αποζημιώσεων φυσικών καταστροφών. Πλέον, με δεδομένη τη συχνή επανάληψη του φαινομένου που προοιωνίζει επανάληψη του προβλήματος, την κατάργηση του Φορέα Διαχείρισης του Θερμαϊκού Κόλπου, που θα μπορούσε να σηκώσει το βάρος της επιστημονικής παρακολούθησης και της διατύπωσης προτάσεων, και την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας σταθερά απύσχα, οι παραγωγοί της περιοχής βρίσκονται σε αδιέξοδο, με κατεστραμμένες τις καλλιέργειες και χωρίς προοπτική για τον κλάδο.

Από τη πρώτη στιγμή ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ, στάθηκε αρωγός στην αγωνία του κλάδου, με δέκα (10) ερωτήσεις στη Βουλή, δημόσιες παρεμβάσεις, αυτοψίες, συσκέψεις με τους αρμόδιους φορείς, προτάσεις, με μόνο στόχο να μη μείνει κρυφό το πρόβλημα και να λυθούν τα προβλήματα που συσσωρεύονται. Πρώτο μας αίτημα ήταν η έγκριση της ΠΟΑΥ Θερμαϊκού, διαδικασία που ξεκίνησε επί κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ και δεν προχωρά γιατί δεν ανταποκρίνεται το Υπουργείο και ρίχνει τα βάρη στο Δήμο. Όμως είναι ευθύνη της πολιτείας να επιταχύνει τη θέσπιση της ΠΟΑΥ, όπως έγινε επί κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ για τη γειτονική περιοχή Πιερίας (ΦΕΚ Δ'206/2019). Φαίνεται ότι η τήρηση των κανόνων που θα φέρει η θέσπιση της ΠΟΑΥ δεν είναι επιθυμητή από τα συμφέροντα που υπηρετεί η Κυβέρνηση και τους πολύ μεγάλους του κλάδου, που βλέπουν την αταξία ως χρυσή ευκαιρία για τη δημιουργία ολιγοπωλίων.

Πεποίθησή μας είναι πως ο σχεδιασμός και η κατοχύρωση ξεκάθαρα θεσμικού πλαισίου λειτουργίας, αποτελεί εργαλείο στα χέρια των μυδοκαλλιεργητών. Γιατί αποδίδουν υπεραξία στο προϊόν, προστατεύοντας το περιβάλλον και τους άλλους παραγωγικούς κλάδους που αναπτύσσονται παράλληλα στις ευρύτερες περιοχές, αποκαθιστούν το κοινωνικό έλλειμμα και τη συνοχή στην περιοχή, ενώ παράλληλα ενισχύουν την υγιή επιχειρηματικότητα, εξασφαλίζουν επικαιροποιημένες και επιστημονικά τεκμηριωμένες έγκαιρες παρεμβάσεις που θωρακίζουν τον κλάδο και αποτελούν εργαλείο δίκαιης και βιώσιμης ανάπτυξης για την περιοχή, προσφέροντας θέσεις εργασίας και προοπτική στους νέους ανθρώπους.

Οι επιλογές της κυβέρνησης μέχρι τώρα μόνο απογοήτευση και θυμό φέρνουν, ενώ απαιτούνται απαντήσεις για το μέλλον της μυδοκαλλιέργειας, το περιβάλλον και τη νέα γενιά.

Η επιστημονική κοινότητα προειδοποιούσε εδώ και μια δεκαετία για τις συνέπειες της κλιματικής κρίσης και οφείλαμε να είμαστε έτοιμοι με σχέδια και δράσεις. Αντ' αυτού, μετά από αδικαιολόγητες καθυστερήσεις για χρόνια, ολοκληρώθηκε το 2023 το Περιφερειακό Σχέδιο Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή (ΠΕΣΠΚΑ), ενώ η Εθνική Στρατηγική ήταν ήδη έτοιμη από το 2016 και απαιτούσε από τις Περιφέρειες να εργαστούν ώστε όλη η επικράτεια να έχει τα απαραίτητα εργαλεία.

Δυστυχώς, το ΠΕΣΠΚΑ Κεντρικής Μακεδονίας- ένα τόσο σημαντικό εργαλείο προγραμματισμού δράσεων απέναντι στις επιπτώσεις της κλιματικής κρίσης- αποτελεί μια «άσκηση επί χάρτου» και έγινε απλώς για να καλύψει τις θεσμικές υποχρεώσεις της Περιφέρειας. Με δράσεις αποσπασματικές δίχως συνέχεια, δίχως να έχει συμπεριληφθεί η αντιπλημμυρική προστασία, δίχως την αίρεση κλιματικής ανθεκτικότητας για έργα που χρηματοδοτούνται, δίχως χρονοδιαγράμματα και μηχανισμό παρακολούθησης της εφαρμογής, το μόνο που μπορούμε να πούμε με βεβαιότητα είναι ότι όλη η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας είναι πρακτικά

αθωράκιστη. Και το ίδιο ισχύει και για τις οικονομικές της δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένης και της μυδοκαλλιέργειας, όπως δυστυχώς αποδεικνύεται για δεύτερη φορά.

Η εκ των υστέρων διαπίστωση των συνεπειών δεν αποτελεί απάντηση. Η πρόληψη και ο σχεδιασμός είναι η απάντηση. Οι αποζημιώσεις -αν και όταν δίνονται- είναι μια προσωρινή ανακούφιση. Η Περιφέρεια έχει τα εργαλεία για να προλάβει και να σχεδιάσει αλλά δεν το έκανε τελικά.

Επειδή ο σχεδιασμός και η κατοχύρωση ενός ξεκάθਾਰου θεσμικού πλαισίου λειτουργίας, αποτελεί εργαλείο ανάπτυξης στα χέρια των μυδοκαλλιεργητών και αποδίδει υπεραξία στο προϊόν, προστατεύοντας το περιβάλλον και τους άλλους παραγωγικούς κλάδους.

Επειδή οι επικαιροποιημένες και επιστημονικά τεκμηριωμένες έγκαιρες παρεμβάσεις θωρακίζουν τον κλάδο και αποτελούν εργαλείο δίκαιης και βιώσιμης ανάπτυξης για την περιοχή, προσφέροντας θέσεις εργασίας και κίνητρο για τους νέους να παραμείνουν ως παραγωγοί στον τόπο τους,

Επειδή η διαπίστωση των συνεπειών μιας κατάστασης, εκ των υστέρων, δεν αποτελεί λύση του προβλήματος.

Επειδή οι αποζημιώσεις -αν και όταν δίνονται- είναι μια προσωρινή ανακούφιση.

Ερωτώνται οι κ.κ. Υπουργοί:

1. Σκοπεύει η κυβέρνηση να προχωρήσει στο σχεδιασμό ξεκάθਾਰου θεσμικού πλαισίου που θα αφορά στην πρόληψη και αντιμετώπιση των επιπτώσεων της υπερθέρμανσης των υδάτων και στην αποζημίωση των μυδοκαλλιεργητών;
2. Σκοπεύει έστω και καθυστερημένα να ενεργοποιήσει τα εργαλεία της επιστήμης που διαθέτει και έχει παγώσει μέχρι σήμερα και να ενεργοποιήσει των Φορέα του Θερμαϊκού Κόλπου με αποκεντρωμένη διοίκηση στην οποία θα συμμετέχουν οι τοπικοί φορείς και οι επαγγελματίες;
3. Πότε θα θεσπιστεί η ΠΟΑΥ και πως θα εξασφαλιστεί η εφαρμογή σύγχρονων κανόνων υποστήριξης και ελέγχου στη μυδοκαλλιέργεια του Θερμαϊκού;
4. Τι μέτρα θα λάβει για τη στήριξη των μυδοκαλλιεργητών, την αποκατάσταση του εισοδήματός τους, την κάλυψη των ζημιών και τη συνέχεια του κλάδου και της μυδοκαλλιέργειας;
5. Αναγνωρίζει η κυβέρνηση στους πολίτες το δικαίωμα να έχουν ατομικές και μικρές επιχειρήσεις στον κλάδο της μυδοκαλλιέργειας με όρους σταθερότητας, προστασίας και υγιούς ανταγωνισμού; Τι πρόκειται να κάνει για αυτό; Αν ναι ποιο είναι το χρονοδιάγραμμα;

Οι ερωτώντες Βουλευτές

Φάμελλος Σωκράτης

Ζαμπάρας Μίλτος

Κόκκαλης Βασίλειος

Πούλου Παναγιού (Γιώτα)